

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

11.06.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Пошкодження Софії Київської має бути розслідуване в міжнародних судах – Точицький. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Міністр культури України й посол Франції обговорили збереження Софійського собору після атаки РФ. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Удар РФ по Софії Київській є злочином проти світової культури – Держслужба з етнополітики. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 черв. Сибіга закликав ЮНЕСКО та міжнародну спільноту відреагувати на варварські дії РФ. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Глави українських церков звернулись до світової спільноти із закликом зупинити удари РФ по святинях. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Україна молода. – 2025. – 11 черв. Пам'ять – не фонтан. Меморіали формують націю. – Руденко Т.](#)

[Village Україна. – 2025. – 10 черв. Алею пам'яті Героїв Нацгвардії України створють у Львові. Ось який вона матиме вигляд. – Гриненко В.](#)

Мовні питання

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Україні потрібна державна мовна політика, а не лише ентузіазм окремих людей – актор Завальський. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Суржик має стати інструментом українізації, а не тим, чого соромимося – літературознавець. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Українськомовні тексти нині генеруються ШІ через перекладачі з інших мов – науковець. – Інф.](#)

Благодійність

[NV. – 2025. – 10 черв. Гурт Eроlets та Валерій Харчишин. У Києві відбудуться благодійні концерти «НаШапку» – гроші підуть на відновлення військових. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 10 черв. Київ Мілітарі Хаб та Музей Ханенків для захисників і їх сімей проведуть безплатну екскурсію. – Скотнікова О.](#)

Театр

[Україна молода. – 2025. – 11 черв. Національна спілка театральних діячів збирає заявки на участь у проєкті «Лабораторія мюзиклу». – Руденко Т.](#)

[День. – 2025. – 10 черв. Бродвейські пристрасті у Львові \(У Львівському національному академічному драматичному театрі ім. Марії Заньковецької відбулася прем'єра мюзиклу «Кулі над Бродвеєм»\). – Пуляєва Л.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 черв. Прем'єра вистави «Арлезіанка» за п'єсою Альфонса Доде відбулася у столичному театрі ім. Франка. – Інф.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Харкові виступив Національний президентський оркестр. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 11 черв. Нобелівська лауреатка Олександра Матвійчук прочитала текст у прем'єрі «Кантати часів війни» Йорга Відманна. – Самченко В.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Україна молода. – 2025. – 11 черв. Попередження щодо змісту: зображення війни. Головне про програму Docudays UA – 2025. – Самченко В.](#)

[NV. – 2025. – 10 черв. На фестивалі Tribeca. У США відбулась світова прем'єра українського кіноальманаху «Війна очима тварин». – Інф.](#)

[Village Україна. – 2025. – 10 черв. Дивитися кіно – у Чернівцях. Як фестиваль «Миколайчук Опен» змінює місто й кіноіндустрію. – Морозов О.](#)

Література

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Український артбук здобув «срібло» на European Design Awards. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 10 черв. Відбулась церемонія вручення Всеукраїнської літературної премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди. – Бернакевич Л.](#)

Музейна, архівна справа

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Миколаївський краєзнавчий музей отримав у подарунок весільну сорочку, вишиту в роки Голодомору. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Україна оприлюднила понад 450 унікальних архівних документів на порталі «Архіви Європи». – Інф.](#)

Охорона культурної спадщини

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Львові зняли хрест на куполі собору Святого Юра для реставрації. – Інф.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Гаазі Український міжнародний балет](#)

презентував проєкт «Минуле. Теперішнє. Майбутнє». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Празі українців запросили на екскурсію
місцями української пам'яті. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Пошкодження Софії Київської має бути розслідуване в міжнародних судах – Точицький. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький заявив, що пошкодження Софії Київської у ніч проти 10 червня внаслідок російської атаки має бути розслідуване в міжнародних судах. За словами Миколи Точицького, «заподіяння шкоди об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є черговим свідченням системної та цинічної агресії Росії проти культурної спадщини України. Цей випадок потребує широкого розголосу та втручання міжнародної спільноти задля припинення терористичних масованих атак на українські міста». Микола Точицький повідомив, що МКСК вже поінформувало Центр всесвітньої спадщини про цю атаку. Він нагадав, що об'єкт культурної спадщини «Софійський собор та прилеглі до нього монастирські споруди і Києво-Печерська лавра» мають три міжнародні статуси: об'єкт всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (з 1990 року), об'єкт всесвітньої спадщини ЮНЕСКО під загрозою (з 2023 року) та об'єкт, внесений до Міжнародного списку культурних цінностей, які перебувають під посиленням захистом (з 2023 року). Механізм посиленого захисту культурних цінностей описаний у Другому протоколі до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 року. За Конвенцією ЮНЕСКО, сторони зобов'язалися «не вдаватися до будь-яких навмисних дій, що могли б завдати прямо чи опосередковано шкоди культурній і природній спадщині... яка розміщена на території інших держав – сторін цієї Конвенції». Росія є учасником цієї Конвенції і зобов'язана дотримуватися її положень. Гаазька конвенція та протоколи до неї передбачають міжнародний імунітет об'єктів культурної спадщини. Таким чином, збройний напад на Софійський собор порушує одразу дві міжнародні Конвенції – Конвенцію про охорону світової культурної та природної спадщини та згадану Гаазьку конвенцію. Дії проти таких об'єктів, як Софія, є порушенням міжнародного гуманітарного права. Микола Точицький також повідомив, разом з генеральним директором Національного заповідника «Софія Київська» Нелею Куковальською обговорили план першочергових заходів з ліквідації наслідків обстрілу. Фахівці заповідника спільно зі слідчо-оперативною групою Шевченківського управління поліції провели візуальне обстеження та зафіксували стан об'єкта. На запит заповідника провідні інженери хіміко-технологічного відділу інституту УкрНДІпроектреставрація вже надали свої рекомендації щодо відновлення карниза. Протягом двох днів меценати планують забезпечити всі необхідні матеріали для виконання відновлювальних робіт. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002904-poskodzenna-sofii-kiivskoi-mae-buti-rozsliduvano-v-miznarodnih-sudah-tocickij.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Міністр культури України й посол Франції обговорили збереження Софійського собору після атаки РФ. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій Микола Точицький і посол Франції в Україні Гаель Весьєр обговорили збереження Софійського собору в Києві, який зазнав пошкоджень внаслідок російської атаки. Про це французький дипломат повідомив у соцмережі X. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002990-ministr-kulturi-ukraini-j-posol-francii-obgovorili-zberezenna-sofijskogo-soboru-pisla-ataki-rf.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Удар РФ по Софії Київській є злочином проти світової культури – Держслужба з етнополітики. – Інф.

Удар по Софії Київській є актом російського державного вандалізму та злочином проти світової культури. Про це заявила пресслужба Державної служби України з етнополітики та свободи совісті. Відомство наголошує, що Росія продовжує ставити себе за межею людської цивілізації. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002891-udar-rf-po-sofii-kiivskij-e-zlocinom-proti-svitovoi-kulturi-derzsluzba-z-etnopolitiki.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 черв. Сибіга закликав ЮНЕСКО та міжнародну спільноту відреагувати на варварські дії РФ. – Інф.

Міністерство закордонних справ України у зв'язку з пошкодженням фасаду Софійського собору через російську атаку на Київ минулої ночі закликала ЮНЕСКО та міжнародну спільноту відреагувати на терор РФ, що загрожує не лише українському народу, але й найціннішій спадщині світового культурного значення, повідомив міністр закордонних справ України Андрій Сибіга. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1078897.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Глави українських церков звернулись до світової спільноти із закликом зупинити удари РФ по святинях. – Інф.

Глави українських церков і релігійних організацій звернулись до міжнародного співтовариства з проханням вжити всіх заходів, щоби зупинити варварство, яке творить Російська Федерація, завдаючи ракетно-дронових ударів по українських святинях і храмах. Про це йдеться у заяві Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій з приводу пошкодження Софії Київської внаслідок російського удару. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4002900-glavi-ukrainskih-cerkov-zvernulis-do-svitovoi-spilnoti-iz-zaklikom-zupiniti-udari-rf-po-svatinah.html>

Вшанування пам'яті

Україна молода. – 2025. – 11 черв. Пам'ять – не фонтан. Меморіали формують націю. – Руденко Т.

«... Архітектори, історики, військові та дослідники культури на V Міжнародному фестивалі архітектури та мистецтв «Вежа» заявили про глибоку кризу в організації всеукраїнського місця пам'яті полеглих захисників. Після 11

років від початку російсько-української війни державні органи країни, на яку напав ворог, досі не мають чіткої стратегії щодо військових меморіалів, і зокрема національного військового кладовища. Анна Кириї, заступниця голови Архітектурної палати національної професійної спілки НСАУ, назвала процес проєктування Національного військового меморіального кладовища прикладом провалених комунікацій... Ще в січні дієвці звернулися до Президента України – Верховного головнокомандувача Збройних сил України – та прем'єр-міністра щодо зведення Національного меморіалу. Було наголошено на тому, що чиновники «замінили чесну конкуренцію «круглими столами», які слугували лише імітацією широкого громадського та експертного обговорення». Утім так і не було конструктивних відповідей на жодне з публічних звернень з підписами небайдужих – істориків, дослідників, культурних діячів. Військовослужбовець 128-ї ОБрТрО Дмитро Нестека з позивним «Редактор» (Дніпро) описав реальний стан поховань на передовій як «архітектурну циганщину», де «кожен фігачить пам'ятник як може», а ритуал прощання взагалі не врегульовано... Історик, директор Меморіально-пошукового центру «Доля» Святослав Шеремета каже: «На превеликий жаль, навіть серед архітекторів, скульпторів, будівельників узагалі одиниці розуміють, що таке військовий меморіал. А ще менше тих, хто справді усвідомлює, як він має функціонувати, як відбувається прощання, як рухається військовий катафалк, де стоїть салютна команда». Святослав Шеремета розкритикував проведення конкурсів на військові меморіали, в яких брали участь архітектори, що не мають жодного уявлення про ритуал... Дослідниця військової меморіалізації, журналістка, авторка каналу «Обличчя Незалежності» Дарія Гірна констатує, що однією з найглибших проблем є тотальна відсутність стратегічного та естетичного мислення з боку замовників. За її спостереженнями, чиновники мислять утилітарно, в межах «швидкого проєкту», не розуміючи, що йдеться про естетику національної пам'яті, яка потребує глибини, поваги та складної архітектурної мови... Про проєкт Національного військового кладовища, який у 2023 році презентувало Мінветеранів, Дарія Гірна каже: «Це просто умовна «алея», «вічний вогонь», «колони» – усе максимально формальне, зібране з шаблонів. Вони навіть не розуміють, що пам'ять має бути не декоративною, а такою, яка говорить, викликає емоцію, формує націю»... Меморіал полеглих військових – це занадто важливий для громади кожного міста об'єкт, підкреслює архітектор Богдан Гой, співзасновник «Вежі»: «Тут посадовцям варто зупинитися і все ж таки дослухатися до суспільної думки. Це більше, ніж автобусна зупинка чи фонтан. Меморіали будуть важливими для декількох наступних поколінь». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3962/188/189778/>

Village Україна. – 2025. – 10 черв. Алею пам'яті Героїв Нацгвардії України створять у Львові. Ось який вона матиме вигляд. – Гриненко В.

Алею пам'яті Героїв Національної гвардії України створять у Львові, повідомили у Львівській міській раді. Переможцем архітектурного конкурсу став проєкт львівської архітектурної студії Urbanideas – команди архітекторів

Валентина Шароватова, Ольги Криворучки й Анни Кузовкіної. Їх концепція базується на ідеї «мінімум втручання – максимум присутності». Архітектори запропонували рішення, яке поєднує пам'ять, природу й спільноту – ключовим елементом стане пішохідна алея уздовж парку «Бондарівка». Також облаштують церемоніальну площу. Особливу увагу команда приділила способу іменування загиблих – архітектори розроблять металеві таблички у формі хрестів, що використовуються у символіці НГУ, з викарбуваними іменами військовослужбовців. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/363629-aleyu-pam-rsquo-yati-geroyiv-natsgvardiyi-ukrayini-stvoryat-u-lvovi-os-yakiy-vona-matime-viglyad>

Мовні питання

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Україні потрібна державна мовна політика, а не лише ентузіазм окремих людей – актор Завальський. – Інф.

Заслужений артист України, актор театру, кіно та дубляжу, режисер і педагог Олександр Завальський закликав до формування послідовної державної мовної політики, яка має охоплювати всі вікові та соціальні групи населення. Про це він заявив під час круглого столу на тему «Креативні і дієві методи стимулювання вживання та розвитку української мови», що відбувся в Укрінформі. Він наголосив, що на сьогодні українізація залишається актуальним викликом навіть в Україні, адже мільйони громадян досі не використовують українську в щоденному спілкуванні. Особливу увагу педагог приділив проблемам у сфері освіти й культури. Зокрема він зауважив, що, попри колосальну відповідальність викладачів, їхня оплата праці залишається критично низькою. Серед ключових пропозицій Олександра Завальського – створення державного онлайн-сервісу з умовною назвою «Правильна мова», що має поєднувати словник, підручник і мовний редактор, доступний кожному громадянину. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4002830-ukraini-potribna-derzavna-movna-politika-a-ne-lise-entuziazm-okremih-ludej-aktor-zavalskij.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Суржик має стати інструментом українізації, а не тим, чого соромимося – літературознавець. – Інф.

Зараз суржик є мовою російськомовних людей, які переходять на українську. «Суржикізація» має бути інструментом українізації, а не тим, чого ми соромимося і від чого тікаємо. На цьому наголосив письменник, перекладач, літературознавець Остап Українець під час круглого столу «Креативні та дієві методи стимулювання вживання та розвитку української мови». Він зауважив, що держава наразі вжила всіх необхідних законодавчих та адміністративних заходів задля забезпечення існування української мови на офіційному рівні. Водночас ще належить розробити послідовну політику, яка б представляла українську мову в певній формі самим українцям. Водночас літературознавець наголосив, що у побуті люди не мають розмовляти літературним стандартом, який записано в підручниках. Ідеться про сукупність усіх мовних ідіом:

локальних – від діалектів до говірок, соціальних – в усіх можливих професійних жаргонах, а також індивідуальних рівнів мовлення. Зі свого боку громадський діяч, співкоординатор руху «Простір свободи» Тарас Шамайда наголосив, що україномовний культурний продукт має активніше промотуватися в інформаційному просторі. Також він зазначив, що необхідно посилити мовне законодавство задля захисту мови. Тарас Шамайда нагадав, що за законом уже шість років мають існувати безплатні мовні курси для дорослих, однак їх досі немає. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4002866-surzik-mae-stati-instrumentom-ukrainizacii-a-ne-tim-cogo-soromimosa-literaturoznavec.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Українськомовні тексти нині генеруються ІІІ через перекладачі з інших мов – науковець. – Інф.

На сьогодні немає достатньої кількості розмічених корпусів українськомовних текстів, щоби навчати великі мовні моделі. На цьому наголосив проректор з наукової роботи КПП ім. Ігоря Сікорського доктор технічних наук, професор Сергій Стіренко під час круглого столу «Креативні і дієві методи стимулювання вживання та розвитку української мови». Він зауважив, що необхідно створити якісну розмітку українських текстів, щоби за їхньою допомогою навчити нейромережі, які є джерелом генерації текстів у галузі ІІІ. До цього можуть бути залучені студенти, фахівці лінгвістичних кафедр та інших інституцій. Своєю чергою ректор КНУ ім. Тараса Шевченка Володимир Бугров констатував, що зараз спостерігається погіршення ситуації з українською мовою на побутовому рівні. За його словами, у неформальному спілкуванні молодь частіше говорить російською, ніж українською. Для подолання цієї проблеми, на його думку, потрібно збільшити книговидавання, зокрема, мають виходити двомовні книги, як-от кримськотатарсько-українські чи англійсько-українські. Крім того, бракує термінологічних словників. Актриса театру і кіно Леся Самаєва розповіла, що під час викладання акторського курсу для дітей стикнулася з відсутністю українських перекладів спеціалізованої навчальної та художньої літератури. Науковець, перекладач, письменник Максим Стріха акцентував, що наразі всі тексти європейського канону перекладені українською, включно з класичними творами для театру. А генеральний директор – художній керівник Національного академічного театру ім. Лесі Українки Кирило Кашліков зауважив, що від початку повномасштабного вторгнення вистави у театрі йдуть тільки українською. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002849-ukrainskomovni-teksti-nini-generuutsa-si-cerez-perekladaci-z-insih-mov-naukovec.html>

Благодійність

NV. – 2025. – 10 черв. Гурт Epolets та Валерій Харчишин. У Києві відбудуться благодійні концерти «НаШапку» – гроші підуть на відновлення військових. – Інф.

У червні проєкт «НаШапку» традиційно проводить благодійні концерти, мета яких зібрати гроші на відновлення українських захисників шляхом забезпечення поранених кістковими імплантатами. Цього червня концерти відбудуватимуться у музичному пабі Pepper's Club. 5 червня з благодійним концертом вже виступив гурт ГУДІМОВ. Також у червні в рамках проєкту «НаШапку» можна буде послухати: 12 червня – Марк Токар та Мар'яна Садовська; 19 червня – гурт Epolets; 26 червня – Валерій Харчишин + ODYN. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/nashapku-hto-vistupit-na-blagodiynih-koncertah-u-2025-roku-50520868.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 10 черв. Київ Мілітарі Хаб та Музей Ханенків для захисників і їх сімей проведуть безплатну екскурсію. – Скотнікова О.

Київ Мілітарі Хаб у рамках співпраці з Музеєм Ханенків запрошує 12 червня захисників та їхні родини на кураторську екскурсію Ольги Гончаренко, під час якої вони дізнаються: про «сродну працю» в музеї; про фотографування як стиль життя; про те, що відбувається за лаштунками музею тощо.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/113538/>

Театр

Україна молода. – 2025. – 11 черв. Національна спілка театральних діячів збирає заявки на участь у проєкті «Лабораторія мюзиклу». – Руденко Т.

До 14 червня Національна спілка театральних діячів України на своєму сайті збирає електронні заявки для участі в освітньо-мистецькому проєкті «Лабораторія мюзиклу». Він відбувається у межах конкурсної програми «Культура під час війни» Українського культурного фонду. Участь у проєкті безкоштовна. Лабораторія складатиметься з трьох етапів: перша резиденція (4–9 липня), друга резиденція (кінець серпня) і перформативні презентації робіт (перша половина жовтня). Учасниками проєкту стануть загалом 10 драматургів та композиторів. Голова Національної спілки театральних діячів України Богдан Струтинський каже, що «Лабораторія мюзиклу» є вже шостим проєктом НСТДУ, спрямованим на створення нових драматургічних творів. Із 2019 року провели п'ять «Лабораторій драматургії», під час яких було написано понад 40 п'єс. Третину з них втілено на сценах українських театрів. Докладно про проєкт та його умови:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3962/2006/189788/>

День. – 2025. – 10 черв. Бродвейські пристрасі у Львові (У Львівському національному академічному драматичному театрі ім. Марії Заньковецької відбулася прем'єра мюзиклу «Кулі над Бродвеем»). – Пуляєва Л.

Режисер-постановник нового дійства (він же й керівник Театру Марії Заньковецької) – Максим Голенко. Мюзикл за фільмом Вуді Аллена «Кулі над

Бродвеем» вийшов доволі таки «кіношним», щоправда, з віковим обмеженням 16+. Тож нова постановка заньківчан щедро оснащена спецефектами, постановочними боями гангстерів, звуками стрілянини, а на їхньому тлі – блиск сцени, танці, пісні, театральні пристрасті і... вбивства. Це найскладніша і найбільш видовищна постановка, тож на глядачів чекає атмосфера бродвейського мюзиклу 1920-х: це вражаючі танцювальні номери під керівництвом балетмейстера Олексія Буська, які готували кілька місяців, і акомпанемент наживо джазового оркестру. Сценографію та костюми створила Алія Байтенова. У головних ролях – заслужені артисти України Марк Дробот і Юрій Хвостенко (Девід Шейн), народна артистка України Любов Боровська і Римма Зюбіна (Хелен Сінклер), заслужені артисти України Андрій Войтюк та Василь Коржук (Чіч), Оксана Цимбаліст, Анастасія Євтушенко (Олів Ніл), народні артисти України Степан Глова, Орест Гарда (Нік Валенті) та ін. Наступні покази мюзиклу «Кулі над Бродвеем» 26–27 червня. Докладно:

<https://day.kyiv.ua/article/kultura/brodveyski-prystrasti-u-lvovi>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 10 черв. Прем'єра вистави «Арлезіанка» за п'єсою Альфонса Доде відбулася у столичному театрі ім. Франка. – Інф.

Прем'єра вистави «Арлезіанка» за п'єсою Альфонса Доде відбулася у столичному Театрі ім. Івана Франка, цю культову європейську класику вперше поставили в Україні. Режисер Дмитро Богомазов наголосив, що попри те, що п'єсу створено одним з найпопулярніших французьких письменників XIX ст, і вона є «базовою для європейської культури», її досі не було представлено у наших театрах і навіть не перекладено українською. Переклад спеціально для постановки зробила Ірина Ведіна. У ролях: Олексій Богданович, Олег Стальчук, Віктор Жданов, Олександр Ярема, Ксенія Баша, Віталій Ажнов, Іван Довженко, Марина Кошкіна, Кароліна Мруга, Роман Ясіновський, Людмила Смородіна, Олена Хохлаткіна та ін. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1078917.html>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. У Харкові виступив Національний президентський оркестр. – Інф.

Увечері 10 червня у Харкові виступив Національний президентський оркестр – цим концертом завершився KharkivMusicFest, що тривав понад місяць. Оркестр виконав Симфонію №3 («Героїчна») Людвіга ван Бетховена та «Симфонію незламності» Олега Безбородька (створена у 2024 році). Президент KharkivMusicFest, засновник групи компаній «Фактор» Сергій Політучий підбив певний підсумок фестивалю та подякував захисникам, що не підпускають ворога до міста. Програмна директорка Юлія Ніколаєвська наголосила, що виступ президентського оркестру був благодійним, музиканти не отримували гонорарів. Організатори лише частково забезпечили логістику для колективу. Останній концерт цьогорічного фестивалю відвідали 450 слухачів, зазначила вона. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002907-u-harkovi-vistupiv-nacionalnij-prezidentskij-orkestr.html>

Україна молода. – 2025. – 11 черв. Нобелівська лауреатка Олександра Матвійчук прочитала текст у прем'єрі «Кантати часів війни» Йорга Відманна. – Самченко В.

У Національній опері України в Києві відбулася українська прем'єра знакового музичного твору «Кантата часів війни» німецького композитора Йорга Відманна. Диригував виконанням твору всесвітньо відомий маестро зі США Кент Нагано, триразовий володар премії «Греммі». Читала віршований текст «Кантати часів війни» правозахисниця, лавреатка Нобелівської премії миру Олександра Матвійчук. Головний філософський меседж цього музичного твору: шукайте миру і не втомно поривайтесь до нього! (Пс.34). У Києві твір прозвучав у виконанні хору та оркестру Національної опери України та Liatoshynskyi Capella: Choir Національного будинку музики. Проєкт «Музика заради миру» став можливим завдяки підтримці партнерів – Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні та благодійного фонду Марії Дідковської «Відкрита музика міста». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3962/164/189789/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Україна молода. – 2025. – 11 черв. Попередження щодо змісту: зображення війни. Головне про програму Docudays UA – 2025. – Самченко В.

У розлогії статті – про Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA у Києві, який триватиме до 13 червня, та про представлені на ньому стрічки. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3962/164/189791/>

NV. – 2025. – 10 черв. На фестивалі Tribeca. У США відбулась світова прем'єра українського кіноальманаху «Війна очима тварин». – Інф.

На міжнародному фестивалі Tribeca у Нью-Йорку, США відбулась світова прем'єра українського кіноальманаху «Війна очима тварин», де зіграв оscarоносний актор Шон Пенн. Кіноальманах представили автор ідеї і продюсер «Війни очима тварин» Олег Кохан, продюсери Олексій Макухін, Адам Сігель, Андреас Маліна, оператор Байрон Вернер і актриса Дар'я Марченко. Під час брифінгу творчої групи з журналістами і гостями прем'єри на питання відомого американського актора Кріса Нота про те, як акторам кіноальманаху вдається так грати, що глядач не може зрозуміти, що він дивиться ігрове, а не документальне кіно про війну, актриса Дар'я Марченко відповіла: «Це було не складно тому, що ми не грали, ми живемо у цій реальності вже четвертий рік». Журналісти після перегляду назвали кіноальманах пронизливим осмисленням впливу війни, показаним не через звичні вже сцени бойових дій, а через мовчазні страждання тварин, втягнутих у людський конфлікт. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/viyna-ochima-tvarin-pokazali-na-festivali-v-ssha-yak-proyshla-svitova-prem-mera-filma-pro-viynu-50520916.html>

Village Україна. – 2025. – 10 черв. Дивитися кіно – у Чернівцях. Як фестиваль «Миколайчук Open» змінює місто й кіноіндустрію. – Морозов О.

Кінофестиваль глядацького кіно «Миколайчук Open» стартує в Чернівцях 14 червня й триватиме до 21 червня. У центрі імені Івана Миколайчука покажуть гала-прем'єри зі світових кінофестивалів. Видання пропонує інтерв'ю з генеральним продюсером фестивалю Олексом Гладушевським, програмним директором Алексом Малишенком й PR-директоркою Єлизаветою Сушко. Вони розповіли про те, що чекати від четвертого «Миколайчук Open» і чи варто заради цього їхати до Чернівців; про найбільші цікавинки програми тощо. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-interview/363605-divitisya-kino-ndash-u-chernivtsyah-yak-festival-laquo-em-mikolaychuk-open-em-raquo-zminyue-misto-y-kinoindustriyu>

Література

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. Український артбук здобув «срібло» на European Design Awards. – Інф.

Український артбук «Заграва» ілюстратора Сергія Майдукова (видавництво ist publishing) здобув срібну нагороду конкурсу European Design Awards 2025 у категорії «Книжкова ілюстрація». В артбуці «Заграва» задокументовано досвіди з початку лютого 2022 року, коли йшлося про велике вторгнення Росії в Україну, до масованих обстрілів у травні 2023 року. До видання увійшла також розмова журналіста Олексія Тарасова із Сергієм Майдуковим, що є своєрідним продовженням їхнього діалогу з першого артбуку KYIV by Sergiy Maidukov, виданого у 2021 році. Конкурс European Design Awards (ED-Awards) – одна з головних щорічних європейських подій у галузі комунікаційного дизайну. Його створення було спільною ініціативою провідних європейських фахових видань про дизайн та Міжнародної ради дизайну ісо-D (Icograda). Цьогорічна церемонія нагородження відбулася 7 червня у Любляні. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002719-ukrainskij-artbuk-zdobuv-sriblo-na-european-design-awards.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 10 черв. Відбулась церемонія вручення Всеукраїнської літературної премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди. – Бернакевич Л.

У Львові 6 червня відбулось десяте вручення Всеукраїнської літературної премії імені Катерини Мандрик-Куйбіди. Цією відзнакою, заснованою Львівською обласною радою, Всеукраїнським братством ОУН-УПА та Львівською обласною організацією НСПУ, щороку нагороджують авторів поетичних збірок патріотичного спрямування, що зміцнюють духовний і національний стрижень українського суспільства. Першу премію отримала

Ірина Білінська із Золочева за збірку «Час кульбаб»; другу премію – киянка Інна Ковальчук за збірку «Анестезія»; третю премію здобула Мирослава Данилевська-Милян за книгу «Зорі на стежці». Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/vidbulas-tseremoniia-vruchennia-vseukrainskoi-literaturnoi-premii-imeni-kateryny-mandryk-kujbidy/>

Музейна, архівна справа

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Миколаївський краєзнавчий музей отримав у подарунок весільну сорочку, вишиту в роки Голодомору. – Інф.

Миколаївський обласний краєзнавчий музей «Старофлотські казарми» отримав у подарунок весільну сорочку, вишиту в трагічні роки Голодомору 1932–1933. Про це йдеться на сторінці музею у Фейсбукі. «Її вишивала Анастасія Шалє для своєї доньки Уляни, коли хмари голоду вже нависали над Україною. Уляна Лук'янівна Баранова народилася 30 грудня 1915 року, і ця сорочка стала для неї символом любові та материнської турботи у найтяжчі часи», – йдеться у повідомленні. Працівники музею відзначають, що сорочка цікава й з етнографічної точки зору. Анастасія народилася приблизно у 1885 році у селі Єрци (нині Єрківці) Переяславського повіту Київської губернії. Вона мала шістьох дітей. У 1937 році родина переїхала до Миколаєва, де нині мешкають її пра-пра-пра-онуки. Сорочку зберігала пра-пра-онука Шалє – Вікторія Аверіна, а до музею її передала Аня Гайдай. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002970-mikolaivskij-kraeznavcij-muzej-otrimav-u-podarunok-vesilnu-sorocku-visitu-v-roki-golodomoru.html>

Укрінформ. – 2025. – 11 черв. Україна оприлюднила понад 450 унікальних архівних документів на порталі «Архіви Європи». – Інф.

Понад 450 унікальних документів із Національного архівного фонду України оприлюднили у відкритому доступі з анотаціями англійською мовою на порталі «Архіви Європи». Про це повідомив голова Державної архівної служби Анатолій Хромов на пресконференції у Києві. «Станом на зараз ми говоримо про 100 млн одиниць матеріалів, які зберігаються в Національному архівному фонді. Серед цих 100 млн справ, де також мільярди окремих документів, більше ніж 450 мають статус унікальних. Законодавець говорить, що унікальні – це такі архівні матеріали, що мають виняткову історичну культурну цінність або правову цінність. Я б додав, що вони підкреслюють внесок українського народу у всесвітню культурну спадщину», – розповів Анатолій Хромов. Він нагадав, що з 2020 року Укрдержархів є учасником проекту «Портал «Архіви Європи». Тож, тепер кожен може побачити ці унікальні документи не лише на сайті Державної архівної служби, а й на порталі «Архіви Європи». Зі свого боку державний секретар Кабінету Міністрів України Олександр Ярема наголосив, що Україна наразі бореться не лише за територію, а й за можливість свого існування. Він наголосив, що оприлюднення українських архівних документів на порталі «Архіви Європи» є знаковою подією. Портал «Архіви Європи» – це цифрова платформа, яка об'єднує описові записи з понад 30 країн та більш ніж 20 мовами. Портал було засновано

за підтримки Єврокомісії у 2009–2012 роках. Сьогодні він містить інформацію про понад 7 тис. архівних установ і понад 280 млн архівних описових одиниць. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002918-ukraina-opriludnila-ponad-450-unikalnih-arhivnih-dokumentiv-na-portali-arhivi-evropi.html>

Охорона культурної спадщини

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Львові зняли хрест на куполі собору Святого Юра для реставрації. – Інф.

У Львові зняли головний хрест на куполі собору Святого Юра для реставрації – у травні від нього відпали промені. Про це поінформував у Фейсбуці керуючий справами виконавчого комітету Львівської міської ради Євген Бойко. Демонтаж відбувся під наглядом спеціалістів та в присутності адміністратора парафії Архикатедрального собору о. Романа Кравчика. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4002858-u-lvovi-znali-hrest-na-kupoli-soboru-svatogo-ura-dla-restavracii.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Гаазі Український міжнародний балет презентував проєкт «Минуле. Теперішнє. Майбутнє». – Інф.

У нідерландській Гаазі відбулася прем'єра балетного проєкту Українського міжнародного балету (Ukrainian International Ballet) «Минуле / Теперішнє / Майбутнє». Він поєднує сучасну хореографію, мистецтво та глибокий наратив про стійкість і людську єдність в часи війни. Художній керівник Владислава Коваленко зазначила, що ідея проєкту виникла через бажання розповідати більше про українську культуру в європейському просторі. Балерина з Харкова та керівник Ukrainian International Ballet Ксенія Новікова зазначила, що основний виклик завжди – забезпечення належного фінансування, і пошук додаткових коштів на постійне розширення запитів проєкту для найкращого його втілення. Ксенія Новікова зауважила, що, попри війну, українські артисти, які знайшли прихисток у Нідерландах, продовжують нести світові українську культуру. Цей балет – не лише мистецтво, а й акт пам'яті, опору та національної гідності. На момент повномасштабного вторгнення Росії в Україну двоє балетних танцівників – Станіслав Ольшанський та Олексій Тютюник – були на гастролях з нідерландською прима-балериною Ігоне де Йонг, і знайшли притулок у Гаазі. Тоді вони закликали інших професійних танцівників з України приєднатися до них. Відтоді в Гаазі зібралися понад 60 професіоналів з різних компаній. Разом вони створили нову компанію: The United Ukrainian Ballet Company (UUBC), і останні місяці працювали з провідними хореографами. Український міжнародний балет – це фундація, створена на основі United Ukrainian Ballet Foundation після його закриття в березні 2024 року. Базуючись на цінностях UUBF, Український міжнародний балет має на меті продовжувати підтримку українських балетних танцівників-біженців, надаючи їм можливість

демонструвати свій талант у новостворених міжнародних танцювальних проєктах. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4002733-u-gaazi-vidbulasa-premera-proektu-ukrainskogo-miznarodnogo-baletu-minule-teperisne-majbutne.html>

Укрінформ. – 2025. – 10 черв. У Празі українців запросили на екскурсію місцями української пам'яті. – Інф.

Чесько-українське наукове товариство (Czech-Ukrainian Scientific Society) запросило громаду на чергову прогулянку місцями української пам'яті у столиці Чехії – «Український некрополь у Празі», яка відбудеться 14 червня. Учасники екскурсії відвідають місце упокоєння видатних українських письменників, поетів, педагогів, вчених і державних діячів, які стали символами української Праги в різні часи. Захід буде супроводжуватися лекцією історика Володимира Полторака. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4002321-u-prazi-ukrainsiv-zaprosili-na-ekskursiu-miscami-ukrainskoi-pamati.html>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm